

KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV

PARATHËNIE

UNIBank SHA Shkup synon të ndërtohet vazhdimisht si një institucion bankar universal, duke ofruar një gamë të gjerë shërbimesh bankare, të dedikuara për klientët, personat fizikë dhe juridikë në territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut dhe nëse është e nevojshme edhe më gjerësisht në rajon.

Banka ruan një nivel të lartë përputhshmërie, të cilën e arrin me veprime të përditshme që synojnë të veprojnë në përputhje me rregulloret, rregullat dhe rregulloret vendase dhe ndërkombëtare relevante.

Kodi për menaxhimin korporativ të UNIBank SHA Shkup (në tekstin e mëtejme: Kodi) përcakton principet dhe parimet themelore të menaxhimit së mirë korporativ të UNIBank SHA Shkup.

Menaxhimi korporativ në Bankë përfaqëson një sërë marrëdhëniesh të ndërsjella ndërmjet Bordit/Këshillit Mbikëqyrës, Bordit/Këshillit Drejtues, personave të tjerë me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta që kryejnë funksione menaxheriale në Bankë, aksionarëve të Bankës dhe subjekteve të tjera të interesuara.

Qëllimi i Kodit është të krijojë një sistem të menaxhimit dhe kontrollit të Bankës, i cili është projektuar dhe synon krijimin e vlerës së qëndrueshme dhe afatgjatë të Bankës. Qëllimi i Kodit është të përmbushë nevojat e të gjithë palëve të interesuara, mirëqenia e të cilëve varet nga suksesi i Bankës. Kodi u miratua për të rritur shkallën e transparencës për të gjitha subjektet e interesuara.

Subjektet e interesuara janë përdoruesit e kredisë, depozituesit, kreditorët e tjerë të Bankës, investitorët, autoritetet rregullatore dhe mbikëqyrëse, agjencitë e vlerësimit të kredisë, Fondi i Sigurimit të Depozitave, shoqëritë e auditimit dhe subjektet e tjera që kanë interes në operacionet e Bankës.

PËRMBAJTJA E KODIT

- I. Parimet bazë**
- II. Procedura e thirrjes së Kuvendit, procedura e votimit, të drejtat e aksionarëve, përfshirë të drejtat e aksionarëve pakicë**
- III. Bashkëpunimi ndërmjet Bordit Mbikëqyrës dhe Bordit Drejtues, lloji, afatet dhe mënyrat se si Bordi Drejtues i dorëzon informacionet dhe dokumentet Këshillit Mbikëqyrës dhe mënyra e veprimit në situata kur ka konflikt interesash**
- IV. Konflikti i interesit**
- V. Politika e shpërblimit**
- VI. Regjistrimi i mbrojtur**
- VII. Përdorimi i shërbimeve nga palët e jashtme**
- VIII. Detyrimet dhe përgjegjësitë e Këshillit Mbikëqyrës, Këshillit Drejtues dhe organeve të tjera dhe mënyra e punës së tyre**
- IX. Kriteret dhe rregullat për emërimin e anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës dhe mënyrën e shpërblimit të tyre**
- X. Komisionet e Këshillit Mbikëqyrës**
- XI. Kriteret dhe rregullat për emërimin e anëtarëve të Bordit Drejtues të Bankës, anëtarëve të Këshilli të Auditimit, anëtarëve të Këshilli të Menaxhimit të Riskut dhe organeve të tjera në Bankë dhe personave me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta**
- XII. Roli, kuptimi dhe fushëveprimi i auditimit të brendshëm, auditorit të jashtëm dhe personit ose pjesës organizative përgjegjëse për kontrollin e përputhshmërisë së operacioneve të Bankës me rregulloret**
- XIII. Deklaratë për zbatimin e Kodit të menaxhimit së Korporatës**
- XIV. Dispozitat finale**

I. PARIMET BAZË

Parimi i garantimit të të drejtave dhe interesave të aksionarëve

UNIBanka u garanton të gjithë aksionarëve të saj realizimin e të drejtave nga aksionet e vendosura në përputhje me rregulloret ligjore dhe Statutin e UNIBanka.

Secilit aksionar i garantohet e drejta e barabartë për të marrë pjesë në vendimmarrjen e Asamblesë së Aksionarëve të UNIBank, për t'u emëruar dhe zgjedhur si anëtar i një prej organeve të Bankës dhe për t'u emëruar si anëtar i organeve të UNIBank, në përputhje me të drejtat që rrjedhin nga klasa dhe gjinia e aksioneve.

Aksionet me të drejtë vote e ushtrojnë këtë të drejtë sipas parimit një aksion-një votë.

Parimi i transparencës së strukturës së pronësisë së UNIBank

Sipas dispozitave të Vendimit për publikimin e raporteve dhe të dhënave nga Banka, UNIBanka i dorëzon informacion BPRMV-së për të gjitha ndryshimet në strukturën e saj të pronësisë.

UNIBank i kushton vëmendje të veçantë transparencës ndaj investitorëve të ardhshëm, klientëve, furnitorëve dhe të gjithë palëve të interesuara.

Struktura e pronësisë së Bankës, struktura e Bordit Mbikëqyrës dhe Drejtues dhe të gjitha ngjarjet e rëndësishme që kanë rëndësi jetike për investitorët, klientët, furnitorët dhe të gjithë subjektet e interesuara janë të publikuara në faqen e internetit të UNIBank.

Informacioni për emetimin e letrave me vlerë të emetuara nga Banka publikohet në gazetatat publike në vend dhe në faqen e internetit të UNIBank.

Parimi i përgjegjësisë sociale

UNIBanka, si një kompani e suksesshme, njeh rolin e saj të përgjegjësisë sociale ndaj komunitetit.

Vizioni i UNIBanka-s është krijimi i një mjedisi më të bukur dhe më të lumtur me vlera të vërteta të spikatura të të jetuarit dhe ndërgjegjësimit për ndihmën e ndërsjellë, një mjedis në të cilin të gjithë do të mund të realizojmë potencialin tonë, krahas së mirës së përbashkët.

Slogani i UNIBank është “Humanizmi si motiv dhe synim”.

Parimi i qeverisjes efikase të korporatës

Një nga elementët më të rëndësishëm në parimet e zbatuara të menaxhimit së korporatave është miratimi i Politikës së Biznesit dhe Zhvillimit të UNIBank. Bordi Mbikëqyrës i Bankës ka vendosur objektiva strategjike në baza vjetore për të monitoruar dhe përmbushur me sukses Politikën e Biznesit dhe Zhvillimit të UNIBank.

Parimi i ndarjes së kompetencave

Ndarja e përgjegjësisë ndërmjet organeve që kryejnë mbikëqyrjen dhe kontrollin dhe organet që drejtojnë operacionet e Bankës, mundësojnë zbatimin me sukses të sistemit të menaxhimit së korporatave, të përcaktuara në këtë Kod, duke respektuar parimin e “Check and Balance”.

Parimi i kontrollit efikas të aktiviteteve financiare dhe ekonomike

Funksionimi i përgjithshëm i UNIBanka bazohet në parimin e "kontrollit të dyfishtë të çdo aktiviteti bankar".

UNIBank ka krijuar një shërbim të auditimit të brendshëm që kryen kontroll të vazhdueshëm dhe të plotë të ligshmërisë, shpejtësisë dhe korrektësisë së operacioneve, si dhe zbatimin e standardeve profesionale dhe vlerave të korporatës në Bankë.

Shërbimi i auditimit të brendshëm vepron në mënyrë parandaluese dhe udhëzuese dhe në kryerjen e punës është i pavarur dhe i pavarur.

Kontrolli i përputhshmërisë së funksionimit të Bankës me rregulloret kryhet në një njësi organizative të pavarur, në të cilën kryhet identifikimi dhe monitorimi i rreziqeve të mospërputhjes së funksionimit të Bankës me rregulloret.

Pasqyrat vjetore financiare kontrollohen dhe vlerësohen nga shoqëria e auditimit dhe përgatit një raport për auditimin e kryer.

Asambleja e Aksionarëve zgjedh çdo vit Shoqërinë e Auditimit e cila është e pavarur dhe nuk ka lidhje reciproke me Bankën dhe aksionarët e Bankës. E njëjta shoqëri auditimi mund të kryejë maksimumi pesë auditime të njëpasnjëshme të pasqyrave financiare vjetore të Bankës.

Parimi i respektimit të ligjeve dhe standardeve të vendosura morale

UNIBanka vepron në përputhje me rregulloret ligjore pozitive në vend dhe me etikën e vendosur korporative dhe të biznesit.

Kodi i Etikës, i miratuar nga Bordi Mbikëqyrës i UNIBank, vendos standarde për sjelljen afariste të punonjësve të saj dhe në këtë mënyrë do të kontribuojë në rritjen e reputacionit, stabilitetit financiar, efijencës dhe profitabilitetit të Bankës.

Parimi i zbulimit të të dhënave dhe informacionit

Banka përpiqet t'u sigurojë aksionarëve, investitorëve dhe palëve të interesuara akses të lirë dhe të lehtë në informacionin e Bankës, strategjinë, planet, synimet dhe pritshmëritë e saj në zhvillimin dhe rritjen e Bankës.

Zbulimi i informacionit të saktë, të kuptueshëm dhe në kohë kontribuon në krijimin, forcimin dhe ruajtjen e besimit të investitorëve. Pasja e të dhënave për gjendjen e Bankës i lejon investitorët të bëjnë vlerësime realiste të performancës dhe gjendjes financiare të Bankës. Përveç besimit, ai gjithashtu rrit efikasitetin e tregut. Një treg efikas është ai në të cilin çmimi i tregut është rezultat i një vlerësimi të paanshëm të vlerës reale të investimit.

Zbulimi i të dhënave dhe informacionit në UNIBanka bazohet në parimet e mëposhtme:

- Korrektësia dhe përpikmëria në zbulim;
- Akses i lehtë tek informacioni;
- Saktësia dhe plotësia e informacionit;
- Kuptueshmëria dhe krahasueshmëria e informacionit;
- Konsistenca, rëndësia dhe dokumentimi i informacionit.

Parimi i konfidencialitetit të të dhënave

Punonjësit e UNIBank respektojnë konfidencialitetin e të gjithë informacionit në të cilin ata kanë akses. Ata kanë një detyrim të vazhdueshëm për të ruajtur konfidencialitetin e të gjithë informacionit pavarësisht nga mënyra se si ata janë të angazhuar në Bankë, pra lloji i kontratës që punonjësit kanë lidhur me Bankën.

I gjithë informacioni në lidhje me klientët dhe punonjësit e Bankës është nën kontrollin administrativ të Bankës dhe do të konsiderohet konfidencial, në përputhje me politikat dhe praktikën e saj, si dhe me dispozitat ligjore në vend.

Dokumentet, të dhënat dhe informacionet e marra gjatë kryerjes së veprimtarive bankare dhe financiare të Bankës dorëzohen në raste të caktuara dhe me kërkesë të institucioneve të përcaktuara në Ligjin për bankat.

Parimi i mbrojtjes së të dhënave personale të klientëve

UNIBanka siguron mbrojtjen e të dhënave personale për klientët, menaxhmentin dhe punonjësit e saj dhe të gjitha subjektet e tjera, të dhënat personale të të cilëve përpunohen nga Banka mbi çdo bazë (pëlqim, marrëveshje, etj.) dhe në çdo mënyrë (automatikisht ose manualisht).

Përpunimi i të dhënave personale në Bankë është në përputhje me Ligjin për Mbrojtjen e

e të Dhënave Personale, mblidhen për qëllime specifike, të qarta dhe ligjërisht të përcaktuara dhe përpunohen në një mënyrë që është në përputhje me ato qëllime.

Banka siguron konfidencialitet, integritet dhe mbrojtje të plotë të të dhënave personale, në përputhje me rregulloret ligjore dhe në përputhje me dispozitat e rregulloreve për mbrojtjen e të dhënave personale të Bankës dhe përcaktimeve të përfshira në Politikën për mbrojtjen e të dhënave personale, Politika e Privatësisë dhe Politika e Sigurisë së sistemit të informacionit në Bankë.

Subjektet e të dhënave personale mund të tërheqin në çdo kohë pëlqimin e dhënë pa pagesë për përpunimin e të dhënave personale dhe të raportojnë një rast të shkeljes së parimeve të mbrojtjes së të dhënave personale.

Punonjësit e UNIBank janë të detyruar, në përputhje me rregulloret ligjore dhe aktet e brendshme të Bankës, të kujdesen për mbrojtjen e të dhënave personale, si dhe të raportojnë çdo rast shkeljeje.

Parimi i shmangies së konfliktit të mundshëm të interesit

“**Konflikti midis interesit personal dhe atij personal të Bankës**” ekziston kur kryerja e një veprimi zyrtar ose të një veprimi tjetër prek drejtpërdrejt ose tërthorazi interesat materiale ose jomateriale të punonjësit ose interesat e anëtarëve të familjes së tij.

“**Konflikti i interesit**” nënkupton një situatë kur interesi personal i punonjësit është në konflikt me interesin e Bankës ose kur interesi personal prek ose mund të ndikojë në paanësinë e tij gjatë kryerjes së detyrave në interes të Bankës.

Në kryerjen e kompetencave dhe detyrave të punës, punëmarrësi është i detyruar të respektojë parimet e ligjshmërisë, barazisë, efikasitetit, besimit, paanshmërisë, ndershmërisë dhe profesionalizmit dhe të veprojë me ndërgjegje, me profesionalizëm, pa diskriminim, me respekt të plotë të të drejtave dhe lirive të njeriut dhe dinjiteti njerëzor, pa asnjë interes privat.

Punonjësi nuk duhet të udhëhiqet nga interesat personale, familjare, fetare, politike dhe etnike, presionet dhe premtimet e eprorit në kryerjen e kompetencave dhe detyrave të punës.

Punonjësi nuk duhet të:

- Marrë ose kërkojë përfitim për kryerjen e detyrave të tij;
- Shpërdorojë të drejtat që rrjedhin nga kryerja e detyrave të punës;
- Përfitojë shpërblim ose përfitim tjetër për kryerjen e detyrave që lidhen me kompetencat dhe detyrat profesionale;
- Kërkojë ose marrë një shpërblim ose shërbim për të ndikuar në vendimmarrjen e një organi ose personi, për përfitimin e tij ose për përfitimin e personave të afërt

- premtorë punësim ose ushtrim të ndonjë të drejte tjetër duke pranuar një dhuratë ose duke premtuar një dhuratë.

Parimi i pavarësisë

Parimi i pavarësisë është i papajtuëshëm me marrjen dhe pranimin e çdo tarife, premie, shpërblimi me dhurata, nga çfarëdo burimi, qoftë monetare apo jomonetare, që lidhen në çfarëdo mënyre me pozicionin e kryer.

Veprimtaritë jashtë Bankës, qofshin me kompensim ose jo, nuk do dhe nuk duhet të kenë ndonjë ndikim negativ në detyrimet e tyre dhe nuk do të dëmtojnë imazhin e Bankës.

Parimi i përkushtimit dhe përgjegjësisë

Nga punonjësit e UNIBank pritet gjithmonë që ta kryejnë punën e tyre me kujdes, me zell, efektivitet dhe në mënyrën më të mirë sipas ekspertizës, njohurive, aftësive, përgjegjësisë dhe detyrave që u janë besuar. Punonjësit pritet të jenë të kujdesshëm dhe të vetëdijshëm për rëndësinë e detyrave dhe përgjegjësisë të tyre, të kujdesen vazhdimisht për sjelljen e tyre morale dhe të sillen vazhdimisht në atë mënyrë që do të kontribuojë në ruajtjen dhe rritjen e besimit dhe reputacionit të Bankës.

II. PROCEDURA E THIRRJES SË KUVENDIT, PROCEDURA E VOTIMIT, TË DREJTAT E AKSIONARËVE, PËRFSHIRË TË DREJTAT E AKSIONARËVE PAKICË

Banka garanton të gjitha të drejtat e aksionarëve në përputhje me ligjin, Statutin e Bankës, Rregulloren e Punës së Asamblesë së Aksionarëve dhe vendimet për emetimin e aksioneve.

Të gjithë aksionarët e së njëjtës klasë aksionesh kanë të njëjtat të drejta dhe të njëjtin trajtim. Banka garanton parimin "një aksion/një votë".

Banka zotëron një klasë aksionesh: aksione të zakonshme me të drejtë vote.

Kuvendi i Aksionarëve punon në seanca që mbahen një herë në vit (Seanca Vjetore e Asamblesë së Aksionarëve) dhe sipas nevojave (Seancë e Jashtëzakonshme e Asamblesë së Aksionarëve).

Sipas dispozitave të Ligjit për bankat dhe Statutit të Bankës, vendimin për thirrjen e Kuvendit e merr Këshilli Mbikëqyrës i Bankës.

Aksionarët të cilët së bashku kanë së paku 10% të votave në Kuvendin e Bankës mund t'i paraqesin kërkesë me shkrim Këshillit Mbikëqyrës të Bankës për thirrjen e Kuvendit. Në kërkesën me shkrim duhet të shënohen arsyet e thirrjes së Kuvendit dhe tema për të cilën do të merret vendimi: emri dhe mbiemri juaj, vendbanimi, NVAQ, gjegjësisht emri i shoqërisë, selia dhe NVAS, nëse aksionari është person juridik

Këshilli Mbikëqyrës, brenda tetë ditëve nga dita e marrjes së kërkesës së aksionarëve për thirrjen e mbledhjes, merr vendim për pranimin ose refuzimin e kërkesës. Vendimi për refuzimin e kërkesës duhet të tregojë arsyet e vendimit.

Këshilli Mbikëqyrës i Bankës ka detyrimin, me kërkesë të aksionarëve që kanë shumicën e të gjitha aksioneve me të drejtë vote, të thërrasë mbledhjen brenda 24 orëve nga dita e paraqitjes së kërkesës.

Asambleja e Bankës thirret duke dërguar një ftesë për të gjithë aksionarët, aksionet e të cilëve janë regjistruar në librin e aksioneve, në mënyrë që të konfirmohet se ftesa i është dërguar secilit aksionar.

Kuvendi mund të thirret edhe me shpalljen e thirrjes publike për aksionarët në së paku një gazetë ditore që botohet në gjithë territorin e Republikës së Maqedonisë së Veriut, si dhe në faqen e parë të faqes zyrtare të Bankës dhe faqen e internetit të bursë.

Afati, që fillon nga dita e dërgimit të ftesës, përkatësisht shpalljes së thirrjes për pjesëmarrje në Kuvend deri në ditën e mbajtjes së saj, nuk mund të jetë më i shkurtër se 30 ditë.

Çdo aksionar që synon të marrë pjesë në Kuvend është i detyruar të regjistrojë pjesëmarrjen e tij jo më vonë se para fillimit të seancës. Aksionarët e Bankës, duke përdorur sistemin elektronik të Bankës, mund të regjistrohen, të autorizojnë përfaqësuesit e tyre dhe t'u japin atyre udhëzime për votim në seancën e asamblesë. Aksionarët e Bankës mund të përdorin të njëjtin sistem për të anuluar autorizimin e dhënë.

Aksionarët të cilët individualisht ose së bashku zotërojnë të paktën 5% të numrit të përgjithshëm të aksioneve me të drejtë vote, mund të propozojnë me shkrim një ndryshim në rendin e ditës me kërkesë për përfshirjen e një ose më shumë pikave në rendin e ditës të mbledhjes së thirrur tashmë, nëse në të njëjtën kohë ata bashkëngjitin edhe arsyetimin që pika e propozuar të shtohet në rendin e ditës ose nëse propozojnë një vendim në bazë të pikës së propozuar.

Aksionarët të cilët individualisht ose së bashku zotërojnë 5% të numrit të përgjithshëm të aksioneve me të drejtë vote kanë të drejtë me shkrim të propozojnë marrjen e vendimeve për secilën nga pikat që përfshihen ose do të përfshihen në rendin e ditës të seancës së asamblesë.

 УИИ Банка Универзална Инвестициона Банка	KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.10/37

Kërkesa për përfshirjen e një ose më shumë pikave të reja në rendin e ditës të mbledhjes që është thirrur i dërgohet thirrësit të mbledhjes.

Materialet që do të paraqiten për vendimmarrje në seancën e Kuvendit të Bankës duhet të jenë në dispozicion të aksionarëve që nga dita e dërgimit të ftesës, pra shpalljes së thirrjes publike.

Banka publikon në faqen e saj të internetit informacionin e nevojshëm në lidhje me datën, vendin dhe rendin e ditës së mbledhjes së aksionarëve, si dhe të gjitha materialet e tjera që lidhen me seancën e mbledhjes së aksionarëve, në përputhje me ligjin dhe rregullat e listimit.

Të gjithë aksionarët kanë të drejtë të bëjnë propozime dhe të debatojnë për pikat e rendit të ditës, dhe të drejtë vote për pikat e rendit të ditës kanë aksionarët që zotërojnë aksione me të drejtë vote.

Në statut ose në një akt tjetër të brendshëm, Banka do të përcaktojë procedurën dhe mënyrën e ushtrimit të së drejtës për të inspektuar ato akte dhe dokumente të tjera të Bankës, në të cilat, në përputhje me ligjin, çdo aksionar ka të drejtë të inspektojë. Në rast se kufizon të drejtën e inspektimit të akteve dhe dokumenteve për të ruajtur konfidencialitetin e veprimeve apo të interesave të biznesit, një shpjegim për të njëjtën do t'i jepet aksionerit që ka kërkuar inspektimin.

Kuvendi mund të vendosë vetëm për çështjet që janë vënë në rendin e ditës të seancës.

TË DREJTAT E AKSIONARËVE

Përfaqësuesit ose zëvendësuesit, përkatësisht përfaqësuesit e aksionarëve kanë të drejtat dhe detyrimet e mëposhtme:

- të përfaqësojnë aksionarët në punën e asamblesë;
- të informohen për punën dhe veprimtarinë e Bankës, si të marrë pjesë në punimet e seancave të Kuvendit dhe të vendosë për çështjet që janë në rend dite;
- të marrin pjesë në diskutim, të propozojnë zgjidhje specifike dhe shtesat në aktet që vendosen;
- të votojnë për çdo propozim (nëse nuk janë specifikuar në autorizimin kufizimet e votimit);
- të parashirojnë pyetje dhe për të dhënë iniciativa dhe sugjerime.

Banka angazhohet në mënyrë specifike që të respektohen të drejtat dhe interesat e aksionarëve të pakicës, veçanërisht e drejta për të thirrur një mbledhje të aksionarëve, për të propozuar pika në rendin e ditës, për të bërë pyetje në lidhje me pikat e rendit të ditës, për të marrë pjesë në diskutim, të bëjë komente në Kuvend dhe të njëjtat të shënohen në procesverbal.

PUNA E KUVENDIT

Asambleja e aksionarëve punon në seanca. Seancat e Kuvendit janë publike. Në rastet kur objekti i vendimit është sekret afarist, Kuvendi mund të vendosë që publiku të mos marrë pjesë në seancë.

Seanca e Asamblesë së Aksionarëve zhvillohet me prezencë fizike. Banka njofton nëse aksionarët kanë mundësi të votojnë me ndihmën e teknologjive të komunikimit dhe me korrespondencë, ose duke marrë pjesë në seancat me mjete elektronike në vend të personalisht, dhe nëse po, të japë detaje në lidhje me mënyrën e pjesëmarrjes dhe vendimmarrjen. duke bërë.

Kuvendi i Bankës mund të punojë (kuorum për punë) nëse në seancë marrin pjesë pjesëmarrës të verifikuar të asamblesë të cilët zotërojnë së paku shumicën e numrit të përgjithshëm të aksioneve me të drejtë vote.

Asambleja e Bankës merr vendime me shumicën e votave të të gjithë aksionarëve të pranishëm ose të përfaqësuar, përveç rasteve kur parashikohet një shumicë tjetër me ligj ose në statutin e UNIBankës.

Kuvendi i Bankës merr vendim për ndryshimin e statutit me shumicë votash nga numri i përgjithshëm i aksioneve me të drejtë vote dhe vendim për rritjen e kapitalit aksionar, vendim për uljen e kapitalit aksionar dhe vendim për emetimin e aksioneve. me dy të tretat e shumicës së aksioneve me të drejtë vote të paraqitura në Kuvend.

Nëse në Kuvendin e Bankës nuk sigurohet kuorumi, mbledhet sërish Kuvendi për një periudhë jo më të gjatë se 15 ditë, e cila mund të vendosë për çështjet nga rendi i ditës i caktuar për mbledhjen e parë, pavarësisht nga numri i aksionarëve të pranishëm. me të drejtën e votës dhe numrin e aksioneve që zotërojnë, me përjashtim të çështjeve për të cilat ligji ose Statuti i UNIBank parashikon marrjen e vendimeve me shumicën e duhur.

Rendi i ditës miratohet kur deklarohen përfaqësuesit ose deputetët, përkatësisht përfaqësuesit e aksionarëve, numri i votave të të cilëve siguron shumicën e votave të Kuvendit.

Pas miratimit të rendit të ditës kalohet në shqyrtim, diskutim dhe vendimmarrje për çdo pikë të rendit të ditës.

VENDIMARRJA E KUVENDIT

Pas diskutimit për secilën pyetje të veçantë nga rendi i ditës, përcaktohet teksti i aktit, vendimi, përfundimi dhe rekomandimi, varësisht nga natyra e pyetjes.

Nëse propozimit të paraqitur ka propozim për ndryshimin ose plotësimin e tij, Presidenti mund të caktojë një pushim të shkurtër për studimin e tij.

	KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.12/37

Në rastet kur propozim Aktit i jepet një amendament, së pari vendoset ndryshimi i propozuar dhe më pas teksti përfundimtar i Aktit.

Të gjithë aksionarët trajtohen në mënyrë të barabartë sipas të drejtave që rrjedhin nga klasa dhe gjinia e aksioneve.

Aksionet me të drejtë vote e ushtrojnë këtë të drejtë sipas parimit një aksion-një votë.

Të drejtën e votës në Kuvend e kanë aksionarët që zotërojnë aksione të zakonshme që regjistrohen në librin e aksionarëve.

Votimi është publik dhe bëhet me ngritjen e dorës.

Nëse një votim i tillë nuk është i sigurt, Presidenti mund të përcaktojë që votimi të bëhet edhe me thirrje, sipas listës së aksionarëve, e cila përfshin numrin e votave që ata kanë sipas aksioneve.

Pas përfundimit të votimit, Kryetari përcakton dhe shpall rezultatin e votimit.

Kuvendi merr vendime sipas shumicës së përcaktuar në Statutin e Bankës.

Brenda 15 ditëve nga dita e mbajtjes së seancës së Kuvendit, banka do t'i shpallë rezultatet e votimit.

Vendimet e marra në seancat e Kuvendit dhe pyetjet dhe përgjigjet publikohen në faqen e internetit të Bankës dhe qëndrojnë të disponueshme për të paktën 5 vjet.

Anëtarët e Bordit Mbikëqyrës dhe Bordit Drejtues, si dhe një përfaqësues i auditorit të jashtëm të certifikuar, do të marrin pjesë në seancën e Mbledhjes Vjetore të Aksionarëve dhe do të jenë në dispozicion të aksionarëve për pyetje.

KOMUNIKIMI ME AKSIONARËT

Bordi Mbikëqyrës dhe Bordi Drejtues sigurojnë që të gjithë aksionarët dhe investitorët potencialë të kenë mundësinë të komunikojnë me Bankën gjatë vitit. Banka cakton një person kontakti për investitorët. Personi i Kontaktit me Investitorët është përgjegjës për të dhënë një përgjigje në kohë dhe të përshtatshme ndaj pyetjeve ose ofrimin e informacionit për aksionarët dhe investitorët.

III. III.BASHKËPUNIMI NDËRMJET BORDIT MBIKËQYRËS DHE BORDIT DREJTUES, LLOJI, AFATET DHE MËNYRAT SE SI BORDI DREJTUES I DORËZON INFORMACIONET DHE DOKUMENTET KËSHILLIT MBIKËQYRËS

Bashkëpunimi ndërmjet Bordit Mbikëqyrës dhe Bordit Drejtues realizohet në fushat e mëposhtme:

- ✓ Përcaktimi i qëllimeve të biznesit të Bankës;
- ✓ Strategjitë dhe politikat për ndërmarrjen dhe menaxhimin e të gjitha llojeve të rreziqeve;
- ✓ Profili i rrezikut të Bankës;
- ✓ Politikat për arritjen e qëllimeve dhe objektivave të biznesit në lidhje me profilin e rrezikut të Bankës

Bordi Drejtues i Bankës i paraqet Bordit Mbikëqyrës periodikisht dhe në kohën e duhur informacion të plotë për të gjitha çështjet relevante në lidhje me zhvillimin e ngjarjeve në sferën e biznesit, duke përfshirë një vlerësim të rreziqeve mbizotëruese dhe menaxhimin e rrezikut të Bankës. Nëse ndodh një ngjarje me rëndësi të madhe, Boardi Drejtues do të njoftojë menjëherë Bordin Mbikëqyrës në mbledhjen e radhës të Bordit Mbikëqyrës ose sa më shpejt që të jetë e mundur nëse ngjarja është e një rëndësie më të madhe.

Këshilli Mbikëqyrës do të informohet menjëherë për çdo rrethanë që mund të ketë një efekt material në përfitueshmërinë, aftësinë paguese dhe likuiditetin e Bankës.

Sipas parimit të menaxhimit së mirë korporative, menaxhimi i Bankës bëhet përmes diskutimit të hapur dhe bashkëpunimit ndërmjet Bordeve Drejtuese dhe Mbikëqyrëse si dhe brenda vetë organeve. Boardi Mbikëqyrës hap periodikisht një diskutim mbi progresin e arritur në zbatimin e strategjisë së Bankës të përcaktuar në Politikën e Biznesit dhe Zhvillimit të Bankës, planin financiar të Bankës dhe sistemin e kontrollit të brendshëm.

Bordi Mbikëqyrës dhe Drejtues, në përputhje me fushëveprimin dhe llojin e aktiviteteve, ofron një procedurë të kuptueshme, transparente dhe të dokumentuar për marrjen dhe zbatimin e vendimeve dhe një ndarje të qartë dhe konsistente të të drejtave dhe përgjegjësisive sipas Rregullores së Punës të Bordit Mbikëqyrës dhe Rregullores së punës të Bordit Drejtues.

Bordi Mbikëqyrës dhe Boardi Drejtues bashkëpunojnë në baza të përhershme dhe të dokumentuara, veçanërisht për sa vijon:

- Miratimi i Rregullores së Punës së Këshillit Mbikëqyrës në të cilën janë përcaktuar qartë detyrat, përgjegjësitë dhe mënyra e marrjes së vendimeve nga Këshilli Mbikëqyrës;
- Miratimi i Rregullores së Punës së Bordit Drejtues, në të cilën janë përcaktuar qartë detyrat, përgjegjësitë dhe mënyra e marrjes së vendimeve nga Boardi Drejtues;
- Kërkesat e Bordit Mbikëqyrës drejtuar Bordit Drejtues për analizimin e çështjeve të caktuara, përgatitjen e raporteve, përgatitjen e projektakteve, propozimet për përmirësimin e funksionimit të Bankës;
- Përgatitja e procesverbaleve të mbledhjeve të mbajtura;
- E drejta për një inspektim të plotë të funksionimit dhe dokumentacionit të Bordit Drejtues dhe organeve të tjera nga Boardi Mbikëqyrës;
- Përgatitja e raporteve të rregullta dhe të jashtëzakonshme për Bordin Mbikëqyrës dhe Kuvendin e Aksionarëve të Bankës;

	KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.14/37

- Përgatitja e raporteve të rregullta të menaxhmentit lidhur me funksionimin e Bankës, drejtuar Bordit Mbikëqyrës.

Rëndësi të veçantë në sistemin e krijuar të menaxhimit së mirë të korporatës është e drejta e çdo anëtarit të Bordit Mbikëqyrës dhe Drejtues të Bankës, nëse konsideron se një vendim i caktuar i propozuar është në kundërshtim me strategjinë dhe politikën e Bankës dhe në kundërshtim me përgjegjësitë dhe detyrat e autoritetit përkatës, të prononcohet dhe pozicioni i tij të citohet në procesverbalin e mbledhjeve të mbajtura.

Së paku një herë në vit, Bordi Drejtues i paraqet Bordit Mbikëqyrës për miratim një Raport Vjetor mbi operacionet e Bankës. Bordi mbikëqyrës shqyrton raportet mbi operacionet e Bordit Drejtues të Bankës.

Së paku një herë në vit, Bordi Mbikëqyrës i paraqet Asamblesë së Aksionarëve një Raport Vjetor mbi veprimtarinë e tij. Raporti përmban të paktën të dhënat e mëposhtme:

- Mënyrën e kryerjes së funksionit mbikëqyrës;
- Raportimi për bashkëpunimin me Bordin Drejtues;
- Organizimi i brendshëm dhe struktura e Bordit Mbikëqyrës;
- Njoftimin për ekzistencën e një konflikti të mundshëm interesi dhe mënyrën se si është zgjidhur;
- Rezultatet e vlerësimit të punës së ekipit dhe bazës individuale;
- Njoftimin për pjesëmarrjen e secilit anëtar individual në seancat e Bordit Mbikëqyrës;

IV. KONFLIKTI I INTERESIT

Personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta janë të detyruar të japin një deklaratë me shkrim rregullisht, çdo gjashtë muaj, për ekzistimin ose mosekzistimin e një konflikti ndërmjet interesit të tyre personal dhe interesit të Bankës.

Interesi personal i personave përfshin interesat e personave të lidhur me ta.

Konflikti ndërmjet interesit personal dhe interesit të Bankës ekziston kur materiali ose çdo lloj biznesi ose interesi tjetër familjar i personave me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta preken nga marrja e vendimeve, lidhja e kontratave ose kryerja e veprimtarive të tjera afariste.

Realizimi i interesit material, afarist dhe familjar nënkupton realizimin e përfitimit në të holla ose të një lloji tjetër, drejtpërdrejt ose tërthorazi, për personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta.

Personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta nuk mund të marrin pjesë në shqyrtimin dhe marrjen e vendimeve, të lidhin kontrata ose të kryejnë veprimtari të tjera biznesi nëse objektiviteti i tyre vihet në dyshim për shkak të ekzistimit të një konflikti midis interesit të tyre personal dhe interesit të Bankës.

Për ekzistencën e konfliktit të interesit , para mbajtjes së mbledhjes jepet një deklaratë me shkrim për shqyrtimin dhe marrjen e vendimeve, lidhjen e kontratave apo kryerjen e një veprimtarie tjetër biznesi.

Deklaratat me shkrim i dorëzohen Këshillit Mbikëqyrës dhe Bordit Drejtues të Bankës dhe tregojnë bazën nga e cila lind konflikti ndërmjet interesit personal dhe interesit të Bankës.

Nëse personi me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta hesht për ekzistimin e konfliktit të interesit, BPRMV dhe një person tjetër që ka interes juridik në gjykatën kompetente, në pajtim me ligjin, mund të kërkojnë anulimin e punës juridike.

Anëtarët dhe personat nuk mund të marrin pjesë në vendimmarrje nëse objektiviteti i tyre vihet në pikëpyetje për shkak të ekzistencës së interesit të ndërsjellë ose konfliktit të interesit me personat e përfshirë në kontratën ose çështjen ligjore në fjalë.

Për ekzistimin e interesit të ndërsjellë ose konflikti i interesit bëhet një deklaratë përpara shqyrtimit të lëndës përkatëse.

Anëtari ose personi me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta, që ka interes material ose lidhje materiale, duhet të largohet nga mbledhja në të cilën shqyrtohet pika përkatëse dhe të përmbahet nga votimi për çdo çështje që lidhet me të.

Interesi konsiderohet material nëse anëtarët dhe personat realizojnë dobi materiale, gjegjësisht interesa biznesi dhe familjar ose realizojnë dobi materiale për një person tjetër juridik në të cilin janë pronarë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë ose realizojnë interes të përbashkët ose drejtojnë atë person juridik.

Nëse ekzistimi i një interesi material ose i një konflikti interesash heshtet në përputhje me këto dispozita, gjykata kompetente, me kërkesë të Bankës dhe një aksionari të Bankës, mund të pezullojë kontratën ose punën juridike.

Të gjithë punonjësit e Bankës, gjatë kryerjes së kompetencave dhe detyrave të tyre të punës, nuk mund të kryejnë asnjë veprimtari që mund të ndikojë në kryerjen e paanshme të detyrave të punës dhe mbrojtjen e interesave të Bankës.

Në rast dyshimi për mundësinë e ekzistencës së konfliktit të interesit, punonjësi është i detyruar të marrë të gjitha masat e nevojshme për të parandaluar ndikimin e interesit privat.

Kur punonjësi mëson për rrethana që tregojnë për ekzistencën e konfliktit të interesit, ai është i detyruar të kërkojë menjëherë përjashtimin, ndërprerjen e veprimeve të tij dhe të informojë për këtë eprorin.

Anëtarët e bordit mbikëqyrës dhe drejtues nuk mund të:

- a. të jenë në konkurrencë me kompaninë;

	KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.16/37

b. të kërkojnë, pranojnë ose miratojnë dhurata me vlerë materiale ose donacione nga kompania për veten ose anëtarët e familjes së tyre;

c. t'u mundësojë palëve të treta të përfitojnë në dëm të shoqërisë;

ç. të përfitojnë nga mundësitë e biznesit që i përkasin kompanisë për interesat e tyre personale ose për interesat e anëtarëve të familjes së tyre;

d. të realizojnë forma të tjera të të ardhurave personale nga funksionimi i shoqërisë, përveç shpërblimit që marrin si anëtarë të këshillit mbikëqyrës dhe drejtues dhe të ardhurave që rrjedhin nga çdo aksion që ata kanë në shoqëri..

V. POLITIKA E SHPËRBLIMIT

Bordi Mbikëqyrës i Bankës miraton Politikën e shpërblimit në të cilën përcakton parimet bazë mbi të cilat Banka duhet t'i qaset çështjeve që lidhen me shpërblimin e punonjësve.

Qëllimi kryesor i politikës është tërheqja dhe mbajtja e punonjësve të kualifikuar, duke i motivuar ata të arrijnë rezultate të larta me një nivel të moderuar rreziku, në përputhje me interesat afatgjata të Bankës dhe aksionarëve të saj.

Bordi Mbikëqyrës dhe Boardi Drejtues sigurojnë që politika e shpërblimit dhe procedurat përkatëse të jenë në përputhje me kulturën e korporatës, qëllimet dhe strategjinë afatgjata, si dhe me mjedisin e kontrollit të Bankës.

VI. REGJISTRIMI I MBROJTUR

Bordi Drejtues i Bankës miraton Rregulloren për raportimin e brendshëm të mbrojtur të Bankës, duke marrë parasysh dispozitat e Ligjit për Mbrojtjen e Denoncuesve dhe aktet nënligjore që përshkruajnë raportimin e brendshëm të mbrojtur në sektorin publik dhe raportimin e jashtëm të mbrojtur, të cilat janë të detyrueshme për aplikimin e personave juridikë në sektorin privat.

Rregullorja rregullon të drejtën e çdo punonjësi, kandidati për punësim, praktikant, vullnetar, person i cili është ose ka qenë i angazhuar për të kryer punë në bankë për çfarëdo arsye, person i cili është ose ka qenë në marrëdhënie biznesi ose marrëdhënie tjetër bashkëpunimi me bankën, si dhe një person që përdor ose ka përdorur shërbime në bankë për të kryer raportim të brendshëm të mbrojtur.

Informacion më i detajuar rreth procedurës së raportimit të mbrojtur publikohet në faqen e internetit të Bankës.

Këshilli Mbikëqyrës i Bankës monitoron zbatimin e këtij rregulloreje si dhe proceset për Regjistrim dhe mbrojtje falas nga punonjësit e Bankës.

VII. PËRDORIMI I SHËRBIMEVE NGA PALËT E TRETA

Për shkak të kryerjes së aktiviteteve të përditshme financiare dhe proceseve të biznesit, Banka përdor shërbime nga palët e jashtme.

Nevoja që Banka të përdorë shërbime nga të huajt buron nga justifikimi ekonomik i përdorimit të këtyre shërbimeve, më konkretisht duke ulur kostot e Bankës ose nga nevoja për ekspertizë dhe specializim më të madh në fusha të caktuara.

Kur merr vendime për përdorimin e shërbimeve të jashtme, Banka duhet të kryejë një analizë të avantazheve dhe disavantazheve që mund të lindin nga angazhimi i personave të jashtëm në zbatimin e një aktiviteti ose procesi të caktuar biznesi në Bankë, si dhe një analizë të rreziqeve që rrjedhin prej tyre.

Bordi Mbikëqyrës i Bankës miraton një Politikë për përdorimin e shërbimeve nga palët e jashtme, e cila përcakton kushtet specifike në të cilat Banka mund të marrë një vendim për përdorimin e shërbimeve të jashtme, një analizë të përfitimeve ekonomike dhe përcakton mënyrën se si bëhet përzgjedhja e palëve të jashtme, personat që do të kryenin shërbimet.

VIII. DETYRIMET DHE PËRGJEGJËSITË E KËSHILLIT MBIKËQYRËS, KËSHILLIT DREJTUES DHE ORGANEVE TË TJERA DHE MËNYRA E PUNËS SË TYRE

BORDI MBIKËQYRËS

Bordi Mbikëqyrës mbikëqyr punën e Bordit Drejtues, miraton politikat për kryerjen e veprimtarive financiare dhe mbikëqyr zbatimin e tyre.

Bordi Mbikëqyrës është përgjegjës për sigurimin e funksionimit dhe menaxhimit të mirë dhe stabilitetit të Bankës, si dhe për raportimin me kohë dhe të saktë financiar të Bankës Popullore.

Bordi Mbikëqyrës i Bankës përbëhet nga 6 (gjashtë) anëtarë.

Të paktën një e katërta e anëtarëve të Bordit Mbikëqyrës të Bankës duhet të jenë anëtarë të pavarur.

I njëjti person nuk mund të jetë anëtar i pavarur i Këshillit Mbikëqyrës të bankës për më shumë se tre mandate radhazi.

Anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës zgjedhin nga radhët e tyre një kryetar dhe një zëvendëskryetar të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës.

Nëse kryetari i këshillit mbikëqyrës nuk është anëtar i pavarur, një nga anëtarët e pavarur të këshillit mbikëqyrës emërohet si zëvendëskryetar.

Kryetar i këshillit mbikëqyrës nuk mund të jetë një person i cili ka qenë anëtar i bordit drejtues të Bankës, për të paktën dy vjet para zgjedhjes së tij.

Detyrat dhe përgjegjësitë e kryetarit të këshillit mbikëqyrës përcaktohen në rregulloren e punës së këshillit mbikëqyrës.

Këshilli Mbikëqyrës mbledhet një herë në tremujor, pra në përputhje me ligjin.

Këshilli mbikëqyrës miraton rregulloren e punës që rregullon punën e bordit në detaje.

Këshilli Mbikëqyrës kryen këto detyra:

- miraton politikën e biznesit dhe planin zhvillimor të bankës;
- emëron dhe shkarkon anëtarët e bordit drejtues të bankës;
- emëron dhe shkarkon anëtarët e bordit të menaxhimit të rrezikut;
- emëron dhe shkarkon anëtarët e Këshilli të auditimit të bankës;
- miraton planin financiar të bankës;
- organizon shërbimin e auditimit të brendshëm;
- miraton planin vjetor të shërbimit të auditimit të brendshëm;
- miraton politikën e sigurisë së sistemit të informacionit;
- miraton politikën e bankës për menaxhimin e riskut;
- miraton një politikë për shmangien e konflikteve të interesit, e cila identifikon konfliktet e mundshme të interesit dhe masat dhe aktivitetet për parandalimin e tyre;
  - miraton Politikën e shpërblimit , në përputhje me politikën e biznesit, planin zhvillimor, planin financiar dhe politikën për shmangien e konflikteve dhe interesave të bankës;
  - miraton dhe zbaton një politikë për mënyrën e përzgjedhjes, monitorimit të punës dhe shkarkimit të anëtarëve të këshillit mbikëqyrës, bordit të administrimit të rrezikut, bordit të auditimit dhe bordit drejtues;
    - shqyrton raportet mbi funksionimin e bordit drejtues të bankës;
    - shqyrton raportet e bordit të menaxhimit të riskut;
    - shqyrton raportet e Këshilli të auditimit;
    - shqyrton raportet e shërbimit të auditimit të brendshëm;
    - shqyrton raportet e personit/shërbimit për kontrollin e përputhshmërisë së veprimeve të bankës me rregulloret;
    - miraton llogarinë vjetore dhe pasqyrat financiare të bankës;
    - miraton ekspozimin ndaj një personi mbi 20% të aktiveve të veta të bankës, me përjashtim të ekspozimit të bazuar në blerjen e letrave me vlerë të emetuara nga BPRMV;
    - miraton transaksione me persona të lidhur me bankën në vlerë mbi 6.000.000,00 denarë;

- miraton blerjen e pjesëve të kapitalit dhe blerjen e letrave me vlerë, më të madhe se 5% të asetëve të veta të bankës, përveç blerjes së letrave me vlerë të lëshuara nga Banka Popullore dhe Republika e Maqedonisë së Veriut;
- miraton propozimin e Këshilli të auditimit për emërimin e një firme auditimi, ose propozimin për zgjidhjen e kontratës me firmën e auditimit dhe është përgjegjës për sigurimin e një auditimi të përshtatshëm;
- miraton politikën e auditimit të brendshëm;
- shqyrton raportet e mbikëqyrjes, raportet e tjera të dorëzuara nga Banka Popullore, Administrata e të Ardhurave Publike dhe institucionet e tjera kompetente dhe propozon, përkatësisht, ndërmerr masa dhe aktivitete për tejkalimin e mospërputhjeve dhe dobësive të konstatuara në punën e bankës;
- miraton raportin vjetor për veprimtarinë e bankës dhe i paraqet mendim me shkrim asamblesë së bankës për të;
- shqyrton raportin e shoqërisë së auditimit dhe paraqet një opinion me shkrim për të në mbledhjen e aksionarëve;
- miraton kodin e menaxhimit korporativ që rregullon rregullat për menaxhimin dhe mbikëqyrjen e bankës;
- miraton kodin e etikës së bankës.

Bordi Mbikëqyrës fton anëtarët e Bordit Drejtues të marrin pjesë në mbledhjet e Bordit Mbikëqyrës, përveç rasteve kur prania e tyre mund të ndikojë në aftësinë e Këshillit Mbikëqyrës për të marrë vendime në mënyrë të pavarur. Anëtarët e bordit drejtues nuk do të jenë të pranishëm kur këshilli mbikëqyrës diskuton punën dhe shpërblimin e tyre.

Së paku një herë në vit, Bordi Mbikëqyrës vlerëson punën e tij nga pikëpamja e anëtarëve individualë dhe kolektivisht dhe i raporton Kuvendit të Bankës për këtë.

Të paktën një herë në vit, Bordi i Shpërblimeve, Përzgjedhjes dhe Emërimeve shqyrton dhe këshillon Këshillin Mbikëqyrës në lidhje me strukturën dhe anëtarësinë e bordeve, duke marrë parasysh rezultatet e vetëvlerësimit të kryer nga bordi përkatës.

Komisioni i Shpërblimit, Përzgjedhjes dhe Emërimeve vlerëson strukturën, fushëveprimin, përbërjen dhe performancën e Bordit Mbikëqyrës, njohuritë, aftësitë, përvojën dhe reputacionin e mirë të anëtarëve individualë të Bordit, si dhe efikasitetin kolektiv të Bordit, me qëllim për të siguruar pavarësinë në procedurat e vendimmarrjes dhe në shqyrtimin dhe monitorimin efektiv të vendimeve të menaxhmentit.

Komiteti i shpërblimit, përzgjedhjes dhe emërimit shqyrton madhësinë, përbërjen dhe funksionimin e bordit mbikëqyrës të paktën një herë në vit për të vlerësuar nëse bordi drejtues është ende efektiv dhe nevojën për të propozuar ndryshime të përshtatshme.

	KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.20/37

Anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës mund t'u ndërpritet mandati para kohe duke u shkarkuar nga detyra për shkak të veprimeve që janë në kundërshtim me ligjin, Statutin dhe praktikat e mira të biznesit ose në bazë të një kërkesë personale me shkrim.

Afati i njoftimit për kërkesën personale për ndërprerjen e mandatit të anëtarit të Këshillit Mbikëqyrës është 90 ditë.

Në rast të përfundimit të parakohshëm të detyrës së anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës, në seancën e parë vijuese të Kuvendit të Bankës, mbahen zgjedhjet për vendet vakante për pjesën e mbetur të mandatit, pas pëlqimit paraprak të Bankës Popullore të Maqedonisë së Veriut .

Bordi Mbikëqyrës themelon Bordet e mëposhtme, të cilat mbështesin punën e tij: Bordi i Auditimit, Bordi i Shpërblimeve, Përzgjedhjes dhe Emërimeve dhe Bordi i Menaxhimit të Riskut. Bordi mbikëqyrës miraton rregullat e funksionimit për secilin nga këto borde.

Sekretari i Korporatës: Bordi Mbikëqyrës emëron një sekretar të korporatës, i cili ndihmon Këshillin Mbikëqyrës të sigurojë funksionimin e tij efektiv dhe është përgjegjës për zbatimin dhe përmirësimin e praktikave të menaxhimit korporative të Bankës. Roli i sekretarit të korporatës është:

- të ofrojë mbështetje organizative dhe profesionale për presidentin, bordin mbikëqyrës dhe bordeve të tjera;
- të këshillojë bordin mbikëqyrës dhe bordet e tjera për përgjegjësitë dhe detyrimet e tyre ligjore;
- të marrë pjesë dhe të mbajë procesverbal në mbledhjet e këshillit mbikëqyrës dhe të këshillave të tjera;
- të sigurojë zbatimin e duhur të procedurave të përcaktuara në rregulloren e punës;
- të ndihmojë bordin mbikëqyrës dhe, nëse kërkohet, bordin drejtues, për të përmirësuar efikasitetin dhe cilësinë e punës së tyre, ndër të tjera, duke organizuar trajnime për anëtarët;
- të organizojë mbledhje të aksionarëve dhe të sigurojë ekzistencën e një komunikimi të qartë me aksionarët se si ata mund të ushtrojnë të drejtat e tyre; dhe
- të kryejë detyra të tjera administrative që lidhen me menaxhimin korporativ të Bankës.

BORDI I MENAXHIMIT TË RREZIKUT

Bordi i menaxhimit të rrezikut përbëhet nga 6 (gjashtë) anëtarë, nga të cilët 2 (dy) anëtarë zgjidhen nga anëtarët e Bordit Drejtues, 2 (dy) anëtarë të Bordit janë Drejtori Kryesor për Rreziqet dhe Drejtori Kryesor i kontrollit të përputhshmërisë me aktet ,1 (një) anëtar i

Bordit është Drejtori i Drejtorisë së Thesarit dhe 1 (një) anëtar i Bordit është Drejtori i Drejtorisë së Bankës për popullsinë. Bordi Mbikëqyrës i Bankës emëron dhe shkarkon anëtarët e Bordit të Menaxhimit të Riskut.

Komiteti i menaxhimit të rrezikut mbledhet të paktën një herë në javë.

Bordi i administrimit të riskut merr vendime me shumicën e anëtarëve të bordit dhe i paraqet raporte tremujore për punën e tij Këshillit Mbikëqyrës të Bankës.

Anëtarët e Bordit të Menaxhimit të Riskut, përveç kushteve që duhet të plotësojnë personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta të rregulluara me Statutin e Bankës, duhet të kenë përvojë në fushën e financave ose bankave të paktën 3 vjet, të kenë njohuri për funksionimin e bankës, produktet dhe shërbimet e saj dhe të ketë njohuri për rreziqet ndaj të cilave është e ekspozuar banka.

Mandati i anëtarëve të Bordit të Menaxhimit të Riskut zgjat 4 vjet.

Komiteti i menaxhimit të rrezikut kryen detyrat e mëposhtme:

- monitoron dhe vlerëson në mënyrë të përhershme shkallën e rrezikut të Bankës dhe përcakton nivelin e pranueshëm të ekspozimit ndaj rreziqeve për të minimizuar humbjet nga ekspozimi i Bankës ndaj rrezikut;
- vendos politikën e menaxhimit të riskut dhe monitoron zbatimin e tyre;
- monitoron rregulloret e Bankës Popullore lidhur me menaxhimin e riskut dhe pajtueshmërinë e Bankës me këto rregullore;
- vlerëson sistemet e menaxhimit të rrezikut në Bankë;
- përcakton strategjitë afatshkurtra dhe afatgjata për menaxhimin e llojeve të ndryshme të rreziqeve ndaj të cilave ekspozohet Banka;
- analizon raportet mbi ekspozimin e Bankës ndaj rrezikut të bëra nga shërbimet në Bankë që kryejnë vlerësimin e riskut dhe propozon strategji, masa dhe instrumente për mbrojtjen e rrezikut;
- monitoron efikasitetin e funksionimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm në menaxhimin e rrezikut;
- analizon efektet e menaxhimit të rrezikut në performancën e Bankës;
- vlerësimin e përputhshmërisë së çmimeve të produkteve dhe shërbimeve të ofruara nga banka me nivelin e rrezikut të marrë, në përputhje me politikën e biznesit dhe planin zhvillimor të bankës;
- analizon efektet e strategjive të propozuara të menaxhimit të rrezikut, si dhe strategjitë, masat dhe instrumentet e propozuara për mbrojtjen e rrezikut;
- raporton çdo tremujor në Bordin Mbikëqyrës për ndryshimet në pozicionet e rrezikut të Bankës, ndryshimet në strategjinë e administrimit të rrezikut, efektet e menaxhimit të rrezikut në performancën e Bankës, si dhe masat dhe instrumentet e marra për mbrojtjen nga rreziqet dhe efektet e tyre;
- miraton ekspozimin ndaj një personi mbi 10% deri në 20% të aktiveve të vetë bankës.

BORDI I AUDITIMIT

Bordi i auditimit përbëhet nga pesë anëtarë të emëruar nga Bordi Mbikëqyrës i Bankës, me një mandat dy vjeçar.

Shumica e anëtarëve të Këshilli të Auditimit zgjidhen nga radhët e anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës, ndërsa anëtarët e mbetur janë anëtarë të pavarur.

Të paktën një anëtar i Këshilli të Auditimit është auditor i certifikuar.

Bordi i auditimit i paraqet Bordit Mbikëqyrës të bankës një raport gjashtëmuor dhe vjetor për punën e tij. Raporti vjetor përmban vlerësimin e punës së vet nga pikëpamja e anëtarëve individualë dhe kolektivisht.

Bordi i auditimit punon me fuqi të plotë nëse janë të pranishëm shumica e të gjithë anëtarëve të tij.

Bordi i auditimit merr vendime me shumicën e votave të të gjithë anëtarëve të bordit.

Bordi i auditimit kryen detyrat e mëposhtme:

- rishikon raportet financiare të Bankës dhe siguron saktësinë dhe transparencën e informacionit financiar të publikuar në lidhje me operacionet e Bankës në përputhje me rregulloret e kontabilitetit dhe standardet ndërkombëtare të kontabilitetit;
- rishikon dhe vlerëson sistemet e kontrollit të brendshëm;
- monitoron punën dhe vlerëson efikasitetin e shërbimit të auditimit të brendshëm;
- monitoron procesin e auditimit të Bankës dhe vlerëson punën e shoqërisë së auditimit;
- miraton politikat kontabël të Bankës;
- monitoron përputhshmërinë e operacioneve të Bankës me rregulloret që lidhen me standardet e kontabilitetit dhe pasqyrat financiare;
- Mban takime me Bordin Drejtues, shërbimin e auditimit të brendshëm dhe shoqërinë e auditimit lidhur me mospërputhjet e konstatuara me rregulloret;
- shqyrton raportet e bordit të menaxhimit të riskut dhe
- propozon emërimin e shoqërisë së auditimit dhe zgjidhjen e kontratës së lidhur me shoqërinë e auditimit.

BORDI DREJTUES

Bordi Drejtues i Bankës përfaqëson dhe prezanton Bankën dhe menaxhon operacionet e saj.

Bordi Drejtues i Bankës përbëhet nga 3 (tre) anëtarë: Drejtori Ekzekutiv kryesor dhe dy Drejtorë Ekzekutiv. Me vendim të Bordit Mbikëqyrës për të emëruar anëtarët e Bordit Drejtues, anëtari i emëruar si drejtor kryesor ekzekutiv emërohet Kryetar i Bordit Drejtues.

	KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.23/37

Midis anëtarëve të Bordit Drejtues të bankës ka një ndarje të kompetencave dhe përgjegjësi, si më poshtë:

- Një Drejtor Ekzekutiv është përgjegjës për Drejtorinë e Çështjeve Ligjore, Shërbimin për Kontrollin e Pajtushmërisë me Rregulloret dhe Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit, Drejtorinë e Bankës së Korporatave, Drejtorinë e Bankës me Pakicë, Drejtorinë e Qendrës së Kredive, Drejtoria e Burimeve Njerëzore dhe Drejtoria e Marketingut dhe Reklamimit,
- Një Drejtor Ekzekutiv është përgjegjës për Drejtorinë e Rrjetit të Degëve, Drejtorinë e Klientëve Strategjike, Drejtorinë e Thesarit, Drejtorinë e Sigurisë dhe Shërbimin për Veprimtaritë Jo Bankare dhe
- Një Drejtor Ekzekutiv është përgjegjës për Drejtorinë e Menaxhimit të Riskut, Drejtorinë e Menaxhimit të Vendosijes së Problemeve, Drejtorinë e Financës dhe Kontabilitetit, Drejtorinë e Teknologjive të Informacionit, Drejtorinë e Sistemeve të Pagesave, Drejtorinë e Operacioneve me Kartela dhe Drejtorinë e Administrimit të Kredive.

Banka përfaqësohet në çdo kohë nga dy anëtarë të Bordit Drejtues, njëri prej të cilëve duhet të jetë Drejtori kryesor Ekzekutiv/Kryetar i Bordit Drejtues. Në rast të mungesës së tij, ai mund t'ia kalojë këtë të drejtë vetëm një anëtar tjetër të Bordit Drejtues.

Këshilli Mbikëqyrës i Bankës i emëron anëtarët e Bordit Drejtues, pas pëlqimit paraprak të Bankës Popullore.

Mandati i anëtarëve të Bordit Drejtues zgjat 5 vjet.

Bordi Drejtues i Bankës është përgjegjës për punën e tij para Bordit Mbikëqyrës.

Bordi Drejtues i Bankës kryen detyrat e mëposhtme:

- administron bankën;
- përfaqëson bankën;
- zbaton vendimet e Kuvendit dhe të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës, përkatësisht kujdeset për zbatimin e tyre;
- ndërmerri iniciativa dhe bën propozime për përmirësimin e veprimtarisë së bankës;
- emëron dhe shkarkon persona me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta, në përputhje me ligjin dhe këtë statut;
- përgatit politikën e biznesit dhe planin zhvillimor të bankës;
- përgatit planin financiar të bankës;
- vendos për veprimtari financiare për shumën deri në 500.000,00 euro, të shprehura në denarë;
- vendos për investime kapitale dhe për blerjen e letrave me vlerë më pak se 1% të aseteve të veta të bankës, me përjashtim të blerjes së letrave me vlerë të Bankës Popullore dhe të letrave me vlerë të shtetit;

- vendos për blerjen, shitjen dhe dhënien me qira të mjeteve fikse të bankës dhe miratimin e fondeve për qëllime të tjera deri në maksimum 5% të aseteve të veta të bankës;
- përgatit një politikë sigurie për sistemin e informacionit të bankës;
- përgatit një raport vjetor mbi veprimtarinë e Bankës dhe ia paraqet Këshillit Mbikëqyrës;
- miraton një akt për organizimin e operacioneve në Bankë dhe sistematizimin e punës dhe detyrave, si dhe ndryshimet teknologjike në procesin e funksionimit;
- vendos për themelimin e marrëdhënieve të punës, caktimin dhe shpërblimin e punëtorëve në përputhje me rregulloret ligjore;
- harton kodin e etikës së Bankës;
- formon komisione inventarizimi për inventarizimin e pasurisë dhe burimeve të pasurisë, komisionin për shpenzimin dhe tjetërsimin e mjeteve fikse dhe të inventarit të imët dhe, sipas nevojës, themelon komisione dhe trupa të tjerë punues për kryerjen e detyrave të caktuara dhe emëron anëtarët e tyre;
- kryen punë të tjera të përcaktuara me rregullore ligjore, statut dhe akte të tjera të bankës.

Bordi drejtues i bankës është përgjegjës për:

- sigurimin e kushteve për funksionimin e bankës në përputhje me rregulloret;
- menaxhimin dhe monitorimin e rreziqeve ndaj të cilave banka është e ekspozuar në operacionet e saj;
- arritjen dhe mbajtjen e një niveli adekuat të fondeve të veta;
- funksionimin e sistemit të kontrollit të brendshëm në të gjitha fushat e veprimtarisë së bankës;
- funksionimin pa probleme të shërbimit të auditimit të brendshëm të bankës;
- menaxhimin e librave komerciale dhe të tjerë dhe dokumentacionit afarist të bankës, përgatitjen e raporteve financiare dhe të tjera në përputhje me rregulloret e kontabilitetit dhe standardet e kontabilitetit;
- raportim financiar në kohë dhe të saktë;
- funksionimin pa probleme të shërbimit për kontrollin e përputhshmërisë së funksionimit të bankës me rregulloret;
- miratimi dhe zbatimi i politikës për mënyrën e përzgjedhjes, monitorimit të operacioneve dhe shkarkimit të personave me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta, përveç anëtarëve të Bordit Mbikëqyrës, Bordit të Menaxhimit të Riskut, Bordit të Auditimit dhe Bordit Drejtues;
- rregullsinë dhe saktësinë e raporteve të dorëzuara në Bankën Popullore në pajtim me ligjin dhe rregulloret e miratuara në bazë të ligjit dhe
- zbatimin e masave të vendosura nga Guvernatori ndaj Bankës.

Bordi drejtues është i detyruar që menjëherë ta njoftojë Bordin mbikëqyrës për:

- përkeqësimin e likuiditetit ose aftësisë paguese të bankës;

- ekzistencën e bazës për heqjen e licencës për themelimin dhe funksionimin ose për ndalimin e kryerjes së një veprimtarie të caktuar financiare, në përputhje me ligjin;
- zvogëlimin e mjeteve vetanake nën nivelin e përcaktuar në përputhje me këtë ligj;
- gjetjet e mbikëqyrjes dhe mbikëqyrjes së Bankës Popullore dhe
- gjetjet e administratës për të ardhurat publike dhe autoriteteve të tjera të kontrollit.

Bordi Drejtues informon Bordin Mbikëqyrës për punën e tij të paktën një herë në tremujor. Anëtari i Bordit Drejtues është i detyruar të njoftojë menjëherë Këshillin Mbikëqyrës nëse ai ose personat e lidhur me të fitojnë kontroll në një person tjetër juridik.

Bordi i shpërblimit, përzgjedhjes dhe emërimit shqyrton madhësinë, përbërjen dhe funksionimin e bordit drejtues të paktën një herë në vit për të vlerësuar efektivitetin e tij dhe nevojën për të propozuar ndryshime të përshtatshme.

Bordi drejtues vlerëson vetë efektivitetin dhe efikasitetin e anëtarëve të tij individual, të paktën një herë në vit dhe i raporton konkluzionet e vlerësimit bordit mbikëqyrës.

Nëse personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta konstatojnë se vendimi i organeve të Bankës është në kundërshtim me ligjin ose me një rregullore tjetër të miratuar në bazë të ligjit ose që sipas përmbajtjes së tij është i tillë që mund të kërcënojë likuiditetin e Bankës, si edhe stabilitetin dhe sigurinë e saj, për këtë janë të obliguar që me shkrim ta informojnë Bordin Mbikëqyrës dhe Bankën Popullore.

IX. KRITERET DHE RREGULLAT PËR EMËRIMIN E ANËTARËVE TË BORDIT MBIKËQYRËS DHE MËNYRA E SHPËRBLIMIT TË TYRE

Anëtarët e Bordit Mbikëqyrës të Bankës kanë kualifikimet e duhura, e kuptojnë rolin e tyre në menaxhimin korporativ të Bankës dhe janë të aftë për vlerësim realist të operacioneve të Bankës.

Anëtar i Këshillit Mbikëqyrës nuk mund të jetë personi i cili ka ndonjë kufizim të paraparë me Ligjin për bankat.

Me rastin e emërimit të anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës, Asambleja e Aksionarëve kujdeset për përbërjen e balancuar të njohurive të ekspertëve dhe kualifikimin adekuat personal të anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës.

Anëtari i Bordit Mbikëqyrës duhet të ketë arsim të lartë dhe njohuri të duhura të rregulloreve në fushën e bankave apo financave, të njohë rregullat për qeverisjen e mirë të korporatës dhe të ketë përvojë adekuate që siguron një menaxhim të besueshëm dhe të qëndrueshëm të Bankës, ndërsa një anëtar i Bordit Mbikëqyrës nuk mund të jetë:

- anëtar i Këshillit të Bankës Popullore;
- punonjës në Bankën Popullore;
- ndaj të cilit është shqiptuar sanksion për kundërvajtje, përkatësisht ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarisë ose detyrës;
- që nuk ka një reputacion, i cili mund të rrezikojë funksionimin e besueshëm dhe të qëndrueshëm të Bankës;
- i cili nuk respekton dispozitat e Ligjit për bankat dhe rregulloret e miratuara në bazë të tij, dhe nuk i zbaton ose nuk i zbaton dhe/ose ka vepruar ose vepron në kundërshtim me masat e vendosura nga guvernatori; duke rrezikuar kështu sigurinë dhe stabilitetin e Bankës;
- anëtar i Bordit Mbikëqyrës, bordit të menaxhimit të rrezikut, Këshilli të auditimit dhe Bordit drejtues të një banke tjetër ose punonjës i një banke tjetër të regjistruar në Republikën e Maqedonisë së Veriut;
- Personi që kryente funksionin e personit me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta në një bankë ose një person tjetër juridik në të cilin është futur administrimi ose mbi të cilin është hapur procedura falimentimi ose likuidimi, përveç rasteve kur vërtetohet pa mëdyshje, bazuar në dokumentet dhe të dhënat e disponueshme, se personi nuk ka kontribuar për shfaqjen e kushteve për vendosjen e administratës, procedurat e falimentimit dhe likuidimit, ose pozicionin që ai ka mbajtur menjëherë para ose pas shfaqjes së shkaqeve që kanë çuar në futjen e administrimit, hapjen e falimentimit. ose zbatimin e procedurave të likuidimit;
- një person i punësuar në Bankë, si dhe një person i lidhur me një person juridik në të cilin banka ka aksione.

Personi i cili me vendim të formës së prerë të gjykatës është dënuar me burgim të pakushtëzuar më shumë se gjashtë muaj, për aq kohë sa zgjasin pasojat juridike të vendimit, do të konsiderohet si një person që nuk ka reputacion.

Anëtari i Këshillit Mbikëqyrës duhet:

- të zotërojë ndershmëri, kompetencë, aftësi për të bërë vlerësime të pavarura dhe integritet të fortë personal;
- të kuptojë rolin e tij në qeverisjen e korporatës dhe të përmbushë në mënyrë efektive rolin e tij mbikëqyrës në Bankë;
- të njohë profilin e rrezikut të Bankës;
- të njohë mjedisin rregullator dhe të kujdeset për vendosjen dhe mbajtjen e marrëdhënieve profesionale me BPRMV dhe institucionet e tjera kompetente mbikëqyrëse dhe rregullatore;
- të tregojë besnikëri dhe kujdes për Bankën;
- të shmangë konflikt interesi ose konflikt interesi të mundshëm ;
- të lërë mënjane kohë të mjaftueshme për të përmbushur në mënyrë aktive detyrimet e tij;
- Vlerësojë operacionet e Bordit Drejtues të Bankës, bazuar në Politikën e Biznesit dhe Zhvillimit të Bankës dhe në Planet Vjetore të Bankës. Sipas Politikës së Kompensimit, opinioni mund të propozojë një shpërblim të mundshëm të Bordit Drejtues të Bankës;
- të paktën çdo vit të vlerësojë efikasitetin e operacioneve të veta, të identifikojë dobësitë në funksionimin e Bordit Mbikëqyrës dhe të propozojë ndryshime;

	KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.27/37

- të mbajë takime të rregullta me Bordin Drejtues, Bordin e Menaxhimit të Riskut, Bordin e Auditimit dhe Shërbimin e Auditimit të Brendshëm të Bankës;
- të bëjë sugjerime për qeverisje të mirë korporative;
- të mos marrë pjesë në menaxhimin e përditshëm të Bankës.

Të paktën një e katërta e anëtarëve të Bordit Mbikëqyrës të Bankës duhet të jenë anëtarë të pavarur.

Anëtar i pavarur i Bordit Mbikëqyrës është personi fizik dhe personat fizikë të lidhur, që:

- nuk është i punësuar ose nuk është person me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta në Bankë;
- nuk është aksionar me pjesëmarrje të kualifikuar në Bankë ose nuk përfaqëson një aksionar me pjesëmarrje të kualifikuar në Bankë;
- nuk punon, pra në tre vitet e fundit nuk ka punuar në shoqërinë e auditimit që ka audituar operacionet e Bankës gjatë asaj periudhe;
- në tre vitet e fundit, nuk ka pasur interes material ose marrëdhënie biznesi me Bankën në një vlerë mesatare vjetore që tejkalon 6.000.000 MKD.

Bordi Mbikëqyrës përgatit një raport vjetor për punën e tij për Asamblenë e Aksionarëve. Në të njëjtën kohë, raporti duhet të përmbajë edhe të dhëna për praninë e secilit anëtar të Këshillit Mbikëqyrës, veçanërisht nëse njëri nga anëtarët e Këshillit Mbikëqyrës nuk ka marrë pjesë më shumë se gjysmën e mbledhjeve të Këshillit Mbikëqyrës, datën emërimit të tij të parë si anëtar i Këshillit Mbikëqyrës dhe data e skadimit të mandatit aktual.

Në bazë të vendimit të Asamblesë së Aksionarëve të UNIBank, anëtarët e Bordit Mbikëqyrës përfitojnë kompensim (paushall) për kryerjen e funksionit të tyre.

Anëtarët e Bordit mbikëqyrës nuk do të marrin asnjë shpërblim që lidhet drejtpërdrejt me rezultatet e operacioneve të kompanisë.

X. NËN-KOMISIONET E BORDIT MBIKËQYRËS

Bordi Mbikëqyrës i Bankës, sipas gjykimit dhe nevojës së tij, mund të formojë borde si organe ndihmëse, në të cilat anëtarë do të jenë anëtarët e Bordit Mbikëqyrës që kanë kompetenca në fushën për të cilën është formuar bordi dhe persona të tjerë që kanë njohuri në fushën për të cilën është formuar bordi.

Bordet do të shërbejnë për të përmirësuar efikasitetin e punës së Bordit Mbikëqyrës.

Bordet do të përbëhen nga një numër i mjaftueshëm anëtarësh sipas mendimit të Këshillit Mbikëqyrës, të cilët plotësojnë kriteret për ekspertizë, kompetencë dhe pavarësi.

Mandati i anëtarëve të Bordit nuk mund të kalojë mandatin e anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës.

Të paktën gjysma e anëtarëve të bordit duhet të jenë personalisht të pranishëm në mbledhje, në mënyrë që të ketë kuorum për punë dhe rekomandimet të jenë të vlefshme.

Bordet janë të autorizuara të kërkojnë këshilla profesionale nga ekspertë të jashtëm me miratimin e Kryetarit të Bordit Mbikëqyrës.

Anëtarët e Bordeve kanë për detyrë të trajtojnë informacionin dhe të dhënat që marrin gjatë funksionimit të Bankës me shkallën më të lartë të konfidencialitetit.

XI. KRITERET DHE RREGULLAT PËR EMËRIMIN E ANËTARËVE TË BORDIT DREJTUES TË BANKËS, ANËTARËVE TË KËSHILLI TË AUDITIMIT, ANËTARËVE TË KËSHILLI TË MENAXHIMIT TË RISKUT DHE ORGANEVE TË TJERA NË BANKË DHE PERSONAVE ME TË DREJTA DHE PËRGJEGJËSI TË VEÇANTA

BORDI DREJTUES

Anëtari i Bordit Drejtues të Bankës duhet të ketë një arsim të lartë dhe njohuri të duhura të rregulloreve në fushën e bankave ose financave, të njohë rregullat e qeverisjes së mirë të korporatës dhe të ketë përvojën e duhur që siguron një menaxhim të besueshëm dhe të qëndrueshëm të Bankës dhe duhet të ketë gjashtë vite përvojë pune të suksesshme në fushën e financave ose bankave ose tre vjet përvojë pune si person me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta në një Bankë me veprimtari të përshtatshme për Bankën në të cilën është emëruar.

Anëtarët e Bordit Drejtues duhet të jenë të punësuar të përhershëm në Bankë dhe së paku njëri prej anëtarëve duhet të njohë gjuhën maqedonase dhe alfabetin e saj cirilik dhe të ketë vendbanim të përhershëm në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

Nuk mund të jetë anëtar i Bordit Drejtues:

- anëtari i Këshillit të Bankës Popullore;
- një i punësuar në Bankën Popullore;
- individ të cilit është shqiptuar sanksion për kundërvajtje, përkatësisht ndalim për ushtrimin e profesionit, veprimtarisë ose detyrës;
- individ që nuk ka një reputacion, i cili mund të rrezikojë funksionimin e besueshëm dhe të qëndrueshëm të Bankës;
- individ i cili nuk respekton dispozitat e Ligjit për bankat dhe rregulloret e miratuara në bazë të tij dhe nuk i zbaton ato dhe/ose ka vepruar ose vepruar në kundërshtim me masat e nxjerra nga guvernatori, duke rrezikuar kështu sigurinë dhe stabilitetin. të Bankës;
- anëtari i Bordit Mbikëqyrës, Bordit të menaxhimit të rrezikut, Bordit të auditimit dhe Bordit drejtues të një banke tjetër ose punonjës i një banke tjetër të regjistruar në Republikën e Maqedonisë së Veriut;
- personi që kryente funksionin e personit me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta në një bankë ose një person tjetër juridik në të cilin është futur administrimi ose mbi të cilin është hapur procedura falimentimi ose likuidimi, përveç rasteve kur vërtetohet pa mëdyshje,

bazuar në dokumentet dhe të dhënat e disponueshme, që personi nuk ka kontribuar në krijimin e kushteve për vendosjen e procedurave të administrimit, falimentimit dhe likuidimit ose ka kryer funksionin menjëherë para ose pas shfaqjes së shkaqeve që rezultuan me administrim, hapjen e falimentimit ose zbatimin e procedurave të likuidimit;

Personi i cili me vendim të formës së prerë të gjykatës është dënuar me burgim të pakushtëzuar më shumë se gjashtë muaj, për aq kohë sa zgjasin pasojat juridike të vendimit, do të konsiderohet si një person që nuk ka reputacion.

Anëtari i bordit drejtues të një banke do të konsiderohet se nuk ka reputacion kur ka një bashkëpunëtor në lidhje me të cilin ekzistojnë rrethanat nga paragrafi paraprak.

Një anëtar i bordit të drejtorëve të një banke mund të jetë në të njëjtën kohë anëtar deri në dy organe mbikëqyrëse, d.m.th., anëtar joekzekutiv i bordit të drejtorëve deri në dy institucione financiare jobankare ose institucione jofinanciare. Një person që është drejtues, anëtar i bordit drejtues ose anëtar ekzekutiv i bordit të drejtorëve në ndonjë shoqëri tregtare vendase ose të huaj, nuk mund të jetë anëtar i bordit të drejtorëve të një banke.

Anëtari i Bordit Drejtues duhet:

- të ketë ndershmëri, reputacion, profesionalizëm, aftësi për punë organizative, pavarësi në vlerësime dhe vendimmarrje dhe integritet të fortë personal;
- të kuptojë rolin e tij në menaxhimin e korporatës dhe të përmbushë në mënyrë efektive rolin e tij drejtues në Bankë;
- të njohë profilin e rrezikut të Bankës;
- të njohë mjedisin rregullator dhe të kujdeset për vendosjen dhe mbajtjen e marrëdhënieve profesionale me BPRMV dhe institucionet e tjera kompetente mbikëqyrëse dhe rregullatore;
- të tregojë besnikëri dhe shqetësim për Bankën;
- të shprehë vullnetin dhe aftësinë për t'iu përmbajtur standardeve më të larta të sjelljes etike;
- të kryejë funksionin në mënyrë të ndershme, të pavarur dhe të paanshme;
- të kujdeset për reputacionin dhe funksionimin e suksesshëm të Bankës dhe të shmangë konfliktet e interesit ose konfliktet e mundshme të interesit.

Bordi Mbikëqyrës i Bankës, në përputhje me rregulloret ligjore, lidh veçmas kontrata drejtuese me secilin nga anëtarët e Bordit Drejtues të Bankës, të cilat përcaktojnë detyrat, detyrimet, të drejtat, pagën dhe masën e primit për sigurimin personal, kompensim në rast të zgjidhjes së kontratës menaxheriale, jo me fajin e anëtarit të Bordit Drejtues, pjesëmarrjen në fitim e të tjera.

Anëtarëve të Bordit Drejtues u shpërblehet për punën e tyre, në bazë të rezultateve të arritura të punës së vitit të kaluar, në masën e përcaktuar nga Këshilli Mbikëqyrës.

Gjatë përcaktimit të të ardhurave totale të anëtarëve të Bordit Drejtues (paga, bonus, kompensim sigurimi, etj.), të ardhurat totale korrespondojnë me detyrat e tij dhe kontributin personal në suksesin e operacioneve të Bankës.

Kontrata e menaxhimit të një anëtari të Bordit Drejtues mund të ndërpritet në rastet e mëposhtme:

- nëse me punën e tij shkel rëndë rregat e përhershme që i referohen funksionimit të Bankës, Statutin dhe aktet e tjera;
- ka pengesa ligjore për kryerjen e funksionit;
- me kërkesën e anëtarit të Bordit Drejtues;
- sipas vlerësimit të Bordit Mbikëqyrës pa fajin e anëtarit të Bordit Drejtues dhe pa deklaruar arsyet, me ç'rast anëtari ka të drejtën e dëmshpërblimit në shumën e dakorduar me kontratën menaxheriale.

Bordi Drejtues angazhohet gjithashtu për transparencën e Bankës në secilin segment. Gjë që në të njëjtën kohë, përbën një nxitje që UNIBank të jetë promotore e një qasjeje krejtësisht të re ndaj klientëve, investitorëve dhe palëve të interesuara.

Prandaj, në Raportin e saj Vjetor mbi operacionet e Bankës, UNIBank paraqet të dhënat për politikën e shpërblimit të Bordit Drejtues të Bankës, të cilat i referohen të paktën elementëve të mëposhtëm: ekzistenca e kompensimit variabël dhe fiks, përfshirë miratimin e shpërblimeve vjetore, kriteret bazë të shpërblimit, shuma e të ardhurave të anëtarëve të Këshillit Mbikëqyrës, Këshillit Drejtues dhe personave të tjerë me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta që kryejnë funksione drejtuese në Bankë, si dhe shuma e kredive të miratuara dhe llojeve të tjera të ekspozimeve dhe detyrime të tjera të marra ndaj këtyre personave.

BORDI I MENAXHIMIT TË RREZIKUT

Anëtarët e Bordit të Menaxhimit të Riskut emërohen dhe shkarkohen nga Bordi Mbikëqyrës i Bankës.

Anëtarët e bordit të menaxhimit të rrezikut duhet domosdoshmërisht:

- të kenë arsim të lartë të përshtatshëm;
- të njohin rregullat në fushën e bankave ose financave;
- të kenë përvojë të detyrueshme në fushën e financave ose bankave të paktën 3 vjet;
- të kenë përvojë adekuate që siguron menaxhim të besueshëm dhe të qëndrueshëm të Bankës;
- të kenë njohuri për funksionimin e bankës, produktet dhe shërbimet e saj dhe të ketë njohuri për rreziqet ndaj të cilave është e ekspozuar banka;
- aftësi për vlerësim të pavarur, ndershmëri dhe integritet të fortë të personit;
- gatishmëri për të vënë interesat e Bankës para interesave të veta dhe për të shmangur konfliktin e interesave.

BORDI I AUDITIMIT

Shumica e anëtarëve të Bordit të Auditimit zgjidhen nga radhët e anëtarëve të Bordit Mbikëqyrës, ndërsa pjesa tjetër e anëtarëve janë anëtarë të pavarur. Të paktën një nga anëtarët e Bordit të Auditimit duhet të jetë auditor i certifikuar.

Përveç kërkesave që duhet të plotësojnë personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta, anëtarët e Bordit të auditimit duhet të kenë njohuri edhe për:

- funksionimin e Bankës, produktet dhe shërbimet e saj;
- rreziqet ndaj të cilave Banka është e ekspozuar;
- sistemet e kontrollit të brendshëm të Bankës dhe politikat e menaxhimit të rrezikut dhe
- kontabilitetin dhe auditimin.

PERSONA TË TJERË ME TË DREJTA DHE PËRGJEGJËSI TË VEÇANTA

Persona të tjerë me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta konsiderohen drejtuesit në Bankë të cilët janë përcaktuar si persona me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta në përputhje me Statutin e Bankës. Anëtarët e Bordit Mbikëqyrës, Bordit të Administrimit të Riskut, Bordit të Auditimit dhe Bordit Drejtues nuk konsiderohen si persona të tjerë me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta.

Personat me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta që ushtrojnë pozicione drejtuese në Bankë, në kuadër të kompetencave të tyre, përcaktojnë dhe shpërndajnë detyrat dhe përgjegjësitë e punonjësve dhe mbikëqyrin vazhdimisht zbatimin e tyre.

Të drejtat, kompetencat dhe përgjegjësitë e personave të tjerë me të drejta dhe përgjegjësi rregullohen me Ligjin për sistematizimin dhe karakteristikat e punës së Bankës.

Personat e tjerë me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta duhet të kenë ekspertizën dhe aftësinë për të menaxhuar aktivitetet nën autoritetin e tyre dhe për të monitoruar në mënyrë efektive punën e punonjësve që janë drejtpërdrejt përgjegjës ndaj tyre.

Persona të tjerë me të drejta dhe përgjegjësi të veçanta në Bankë janë: Drejtori kryesor i Kontrollit të Përputhshmërisë Rregullatore, Drejtori Kryesor i Riskut, Drejtori dhe Zëvendësdrejtori i Drejtorisë së Sistemeve të Pagesave, Drejtori i Shërbimit të Auditimit të Brendshëm, Drejtori dhe Zëvendësdrejtori i Departamentit të Thesarit, Drejtori dhe Zëvendësdrejtori i Drejtorisë së Teknologjive të Informacionit, Drejtori dhe Zëvendësdrejtor i Drejtorisë së Rrjetit të Degëve, Drejtor dhe Zëvendësdrejtor i Drejtorisë së Administrimit të Kredive, Drejtor dhe Zëvendësdrejtori i Drejtorisë së Bankës së Korporatave, Drejtor dhe Zëvendësdrejtori i Drejtorisë së financimit të popullatës, Drejtor dhe Zëvendësdrejtori i Drejtorisë së Operacioneve me Kartela, Drejtori i Shërbimit për Veprimtaritë Jo-Bankare, Drejtori i Drejtorisë së Financës dhe Kontabilitetit, Drejtori dhe Zëvendësdrejtor i

Menaxhimit me plasmanet problematike, Drejtori i Drejtorisë së Marketingut dhe Reklamimit, Drejtor dhe Zëvendës Drejtori i Drejtorisë së Burimeve Njerëzore, Drejtor i Drejtorisë së Çështjeve Ligjore, Drejtori i Shërbimit për Kontrollin e Respektimit të Rregulloreve dhe Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit, Drejtori dhe Zëvendës Drejtori i Drejtorisë së Menaxhimit të Riskut, Drejtori i Drejtorisë së Qendrës së Kredisë, Drejtori dhe Zëvendës Drejtori i Drejtorisë së Klientëve Strategjikë dhe Drejtori i Drejtorisë së Sigurisë.

Banka me aktet e saj të brendshme, Politikën për mënyrën e përzgjedhjes, monitorimit të funksionimit dhe shkarkimit të anëtarëve të Bordit Mbikëqyrës, Bordit të menaxhimit të rrezikut, Bordit të auditimit dhe Bordit Drejtues dhe Politikën për mënyrën e përzgjedhjes, monitorimit të funksionimit dhe shkarkimit të OLPPO rregullon më në detaje kriteret dhe rregullat e përzgjedhjes.

XII. XII. ROLI, KUPTIMI DHE FUSHËVEPRIMI I AUDITIMIT TË BRENDSHËM, AUDITORIT TË JASHTËM DHE SHËRBIMI I PËRPUTHSHMËRISË SË OPERACIONEVE TË BANKËS ME RREGULLORET

SHËRBIMI I AUDITIMIT TË BRENDSHËM

Bordi Mbikëqyrës i Bankës organizon Shërbimin e Auditimit të Brendshëm, si pjesë e pavarur organizative e Bankës. Bordi mbikëqyrës emëron, monitoron funksionimin dhe shkarkon drejtuesin e shërbimit të auditimit të brendshëm. Punonjësit e Shërbimit të Auditimit të Brendshëm kryejnë vetëm funksionin e shërbimit dhe të paktën njëri prej tyre është i certifikuar si auditor.

Në punën e tij, Shërbimi i Auditimit të Brendshëm udhëhiqet nga parimet e mëposhtme:

- vazhdimësi në kryerjen e funksionit;
- pavarësi në kryerjen e funksionit;
- kompetencat profesionale;
- politikat dhe procedurat për kryerjen e auditimit të brendshëm;
- objektiviteti;
- vëllimi i aktiviteteve;
- procedurat e brendshme për vlerësimin e nivelit të kërkuar të kapitalit, sipas profilit të rrezikut të bankës.

Shërbimi kryen kontroll të përhershëm dhe të plotë të ligjshmërisë, korrektësisë dhe fleksibilitetit të operacioneve të Bankës, nëpërmjet aktiviteteve më poshtë:

- monitorimin e zbatimit të procedurave dhe politikave të brendshme të Bankës dhe kodit të etikës;
- vlerësimin e efikasitetit të përgjithshëm të funksionimit të Bankës dhe monitorimin e pajtueshmërisë me rregulloret;
- Vlerësimin e përshtatshmërisë dhe efikasitetit të sistemeve të kontrollit të brendshëm;
- Vlerësimin e zbatimit të politikave të menaxhimit të rrezikut;

	KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.33/37

- Vlerësimin të vendosjes së sistemit të informacionit;
- Vlerësimin të saktësisë dhe besueshmërisë dhe afatit kohor të raportimit në përputhje me rregulloret;
- Vlerësimin të sistemeve të parandalimit të pastrimit të parave;
- Vlerësimin të shërbimeve që Banka merr nga kompanitë e shërbimeve ndihmëse të Bankës;
- Vlerësimin të saktësisë dhe besueshmërisë së librave tregtarë dhe pasqyrave financiare.

Shërbimi i auditimit të brendshëm vepron në mënyrë parandaluese dhe udhëzuese dhe në kryerjen e punës është i pavarur.

Shërbimi i auditimit të brendshëm informon Bordin Mbikëqyrës të Bankës për kontrollet e kryera dhe për rreziqet e mundshme për situatën financiare në Bankë.

Shërbimi i Auditimit të Brendshëm përgatit Planin Vjetor të Punës që miratohet nga Bordi Mbikëqyrës. Bordi Mbikëqyrës është i obliguar që raportin vjetor për funksionimin e Shërbimit të Auditimit të Brendshëm t'ia dorëzojë Bankës Popullore të Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Shërbimi i auditimit të brendshëm është i detyruar të përgatisë raporte gjashtëmujore dhe vjetore për punën e tij, të cilat ia dorëzon Bordit Mbikëqyrës, Bordit Drejtues dhe Bordit të Auditimit.

Kontrolli i brendshëm në Bankë kryhet rregullisht.

Personat e punësuar në Shërbimin e Auditimit të Brendshëm kanë të drejtën e aksesit të papenguar në të gjitha të dhënat dhe dokumentet e Bankës pavarësisht nga mënyra dhe vendi ku ato ruhen dhe shkalla e konfidencialitetit të tyre, në të gjitha sistemet e informacionit dhe hyrjen në të gjitha ambientet e biznesit pavarësisht të mënyrës janë dhënë.

Kontrolli vepron në mënyrë parandaluese për të parandaluar parregullsitë në funksionim, zbulimin në kohë dhe treguesin në kohë të procedurave dhe procedurave për veprime të mëtejshme në operim. Pjesët organizative në Bankë, si dhe përgjegjësia dhe kushtet për emërimin e drejtuesit të shërbimit të auditimit të brendshëm rregullohen nga Bordi Mbikëqyrës.

AUDITIMI I JASHTËM

Shoqëria e auditimit, e cila kontrollon pasqyrat financiare dhe operacionet e Bankës, zgjidhet, emërohet dhe shkarkohet nga Asambleja e Aksionarëve, me propozimin e Bordit Mbikëqyrës dhe të Bordit të Auditimit.

Auditimi i jashtëm i pasqyrave financiare dhe librave të tregtimit të Bankës kryhet në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit, Kodin e Etikës së Kontabilistëve Profesionistë, të përcaktuar nga Federata Ndërkombëtare e Kontabilistëve dhe rregullore të tjera që rregullojnë kryerjen e auditimeve të jashtme.

Pavarësia e shoqërisë së përzgjedhur të auditimit është thelbësore për zbatimin e një auditimi të thelluar dhe të paanshëm, ku nuk lejohet ekzistenca e njëanshmërisë dhe joobjektivitetit.

Auditori duhet të informojë menjëherë Kryetarin e Bordit Mbikëqyrës për çdo arsye që mund të krijojë një bazë për përjashtim ose paragjykim, për të cilat ai vihet në dijeni gjatë auditimit, përveç nëse ato janë hequr.

Përpara se propozimi për emërimin e një shoqërie auditimi të dorëzohet në Asamblenë e Aksionarëve dhe përpara emërimit të auditorit nga Kuvendi, auditori duhet të japë një deklaratë me shkrim që do të vërtetojë faktin se nuk ka arsye për përjashtimin e tij, të parashikuara nga ligji për bankat.

Në veçanti, auditori i jashtëm do të kryejë një analizë të funksionimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm dhe auditimit të brendshëm, menaxhimit të librave komerciale, përshtatshmërisë së politikave dhe procedurave kontabël në Bankë, vlerësimit të bilancit dhe jashtë bilancit, aktivet dhe detyrimet, sistemet e menaxhimit të riskut, siguria e sistemit të informacionit, ku të gjithë punonjësit e bankës, anëtarët e Bordit Drejtues dhe Mbikëqyrës do të bëjnë çdo përpjekje për të bashkëpunuar, veçanërisht Shërbimi i Auditimit të Brendshëm.

Shërbimi i auditimit të brendshëm të Bankës bashkëpunon me auditimin e jashtëm, në një mënyrë që shkëmben informacion për çështje me interes të përbashkët, opinione mbi teknikat e auditimit, metodat e punës, interpretimin e terminologjisë, vë në dispozicion raportet që janë rezultat i performancës së auditimit të brendshëm, etj.

Auditori i jashtëm, krahas përgatitjes së Raportit për auditimin e jashtëm të kryer, i dorëzon Bordit Mbikëqyrës dhe Drejtues të Bankës një Letër të shoqërisë së auditimit, në të cilën do të evidentojë dobësitë që ka konstatuar gjatë auditimit.

Raporti i auditimit të jashtëm të Bankës i përgatitur nga Shoqëria e Auditimit, së bashku me shënimet në raport, Llogarinë Vjetore me pasqyrat financiare, do të publikohen nga Banka në të paktën një media të shkruar dhe në faqen e internetit të UNIBank brenda 10 ditë nga dita e miratimit nga Asambleja e Aksionarëve të UNIBank.

MENAXHIMI I RREZIKUT

Bordi Drejtues i Bankës formon një njësi organizative (drejtori) përgjegjëse për zbatimin dhe/ose koordinimin e aktiviteteve dhe proceseve në lidhje me sistemin e menaxhimit të rrezikut, në përputhje me rregulloren e Bankës Popullore për menaxhimin e rrezikut. Drejtorja është e pavarur nga personat dhe njësitë e tjera organizative në bankë, veçanërisht nga ata që rrezikojnë, ajo ka akses në të gjitha njësitë organizative, operacionet e të cilave mund ta ekspozojnë bankën ndaj rreziqeve materiale. Bordi Drejtues i Bankës siguron burime të mjaftueshme për kryerjen e përgjegjësisë të Drejtorisë për Menaxhimin e Riskut, që përfshin trajnimin e rregullt të personit ose personave të punësuar në të.

Personi përgjegjës për menaxhimin e rrezikut në Bankë është Drejtori Kryesor i Riskut.

SHËRBIMI PËR KONTROLLIN E PAJTUESHMËRISË SË BANKËS ME AKTET LIGJORE

Bordi Drejtues i Bankës organizon një shërbim për të kontrolluar përputhjen e veprimeve të Bankës me rregulloret.

Personi përgjegjës për kontrollin e pajtueshmërisë rregullatore në Bankë është Drejtori Kryesor i pajtueshmërisë me aktet ligjore.

Shërbimi është përgjegjës për identifikimin dhe monitorimin e rreziqeve të mospërputhjes së veprimeve të Bankës me rregulloret. Nën rrezikun e mos respektimit të rregulloreve konsiderohet veçanërisht rreziku i masave të vendosura nga Banka Popullore, i humbjeve financiare dhe rreziku i reputacionit, si pasojë e lëshimeve në harmonizimin e punës së Bankës me rregulloret.

Punonjësit e shërbimit janë të pavarur në kryerjen e detyrave në kompetencën e tyre.

Bordi Drejtues i Bankës përgatit dhe Bordi Mbikëqyrës miraton dhe mbikëqyr zbatimin e politikës së shkruar për kontroll të vazhdueshëm dhe efikas të përputhshmërisë së Bankës me rregulloret, përmes së cilës do të sigurojë pozicionin e Shërbimit dhe do të krijojë akses në të gjitha informacionet, që janë të nevojshme për punën e tij, si dhe vendosjen e një mekanizmi të punës së pandërprerë me Shërbimin dhe personat që janë të detyruar të bashkëpunojnë me Shërbimin.

Me synimin e përmbushjes cilësore të detyrimeve të parashikuara në këtë Kod dhe politikës së miratuar, punonjësit e Shërbimit të kontrollit të përputhshmërisë së Bankës me rregulloret ligjore kanë për detyrë si më poshtë:

- të ndjekin rregulloret në lidhje me funksionimin e Bankës;
- të identifikojnë rreziqet me të cilat do të përballet Banka për shkak të mospërputhjes së Bankës me rregulloret ligjore;
- të njoftojnë menjëherë Bordin Drejtues për llojin e ndryshimeve dhe pasojat me të cilat mund të përballet Banka për shkak të mospërputhshmërisë;

- t'i japin këshilla Bordit Drejtues të Bankës lidhur me ndryshimet në rregullativën ligjore;
- të informojnë dhe të kryejnë trajnime të punonjësve të Bankës, me qëllim harmonizimin e veprimtarisë së tyre me ndryshimet e rregullativës;
- të monitorojnë përputhshmërinë e operacioneve të Bankës me rregulloret, të vlerësojnë përputhshmërinë e produkteve të reja të Bankës dhe rregulloreve të biznesit të Bankës me rregulloret ligjore;
- të përmbushin detyrime të tjera të përcaktuara me ligj ose rregullore tjetër.

Punonjësit e Bankës janë të detyruar t'u ofrojnë punonjësve të Shërbimit një pasqyrë të dokumentacionit që kanë në dispozicion dhe t'u japin të gjithë informacionin e nevojshëm.

Shërbimi paraqet një raport mujor për punën e tij në Bordin Drejtues dhe një raport gjashtëmujor në Bordin Mbikëqyrës.

XIII. QËNDRUESHMËRIA DHE ÇËSHTJE ME INTERES PUBLIK

Banka do të përgatisë akte të brendshme që lidhen me përgjegjësinë e saj për mjedisin dhe çështjet sociale, si dhe politika dhe procedura që i mundësojnë kompanisë të identifikojë faktorët materialë dhe ndikimin e tyre në aktivitetet e kompanisë. Këto politika do të rishikohen të paktën një herë në vit nga bordi mbikëqyrës dhe drejtues dhe do të publikohen në faqen e internetit të kompanisë.

Bordi Mbikëqyrës dhe Drejtues merr parasysh çështjet përkatëse mjedisore dhe çështjet me interes shoqëror në masat dhe stimujt e performancës.

XIV. DEKLARATË PËR ZBATIMIN E KODIT TË MENAXHIMIT KORPORATIV

Bordi Mbikëqyrës siguron që një pjesë e veçantë e raportit vjetor mbi operacionet e bankës do të përmbajë një deklaratë nga anëtarët e Bordit Drejtues mbi zbatimin e Kodit të menaxhimit korporativ.

Deklarata për aplikimin e kodit të menaxhimit korporativ plotësohet nga anëtarët e Bordit Drejtues dhe është pjesë përbërëse e raportit vjetor të veprimtarisë së Bankës. Deklarata përmban:

- 1) njoftimin për kodin e menaxhimit korporativ të Bankës, si dhe vendin ku teksti i Kodit është i disponueshëm publikisht;
- 2) njoftimet për zbatimin e menaxhimit korporativ nga banka që zbaton kodin, veçanërisht ato që nuk janë të përcaktuara shprehimisht me ligj;
- 3) devijimet nga rregullat e përcaktuara në kodin e menaxhimit korporativ të Bankës, si dhe një arsyetim për devijimet.

 УНИБанка Универзална Инвестициона Банка	<i>KODI I MENAXHIMIT KORPORATIV</i>	Data: 30.01.2023
		Versioni: 17
		Fq.37/37

XV. DISPOZITAT FINALE

Kodi i Menaxhimit Korporativ hyn në fuqi në ditën e miratimit nga Këshilli Mbikëqyrës.

E udhëhequr nga interesat e aksionarëve, klientëve, partnerëve të biznesit dhe të gjithë subjekteve të interesuara, Banka do të monitorojë dhe kontrollojë vazhdimisht pajtueshmërinë e aktiviteteve të saj me dispozitat e këtij Kodi.

Banka do të përditësojë, ndryshojë dhe plotësojë dispozitat e këtij Kodi në përputhje me ndryshimet në legjislacionin maqedonas, statutin e Bankës dhe standardet e qeverisjes së mirë korporatave, të zakonshme në praktikën e biznesit ndërkombëtar.

Informacioni për sistemin e implementuar të Menaxhimit korporativ të mirë në UNIBank është i disponueshëm për të gjitha palët e interesuara në faqen e internetit të UNIBank www.unibank.com.mk.